

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ประสบการณ์
ในการทำงาน ระดับการศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลความถี่และร้อยละ
ปรากฏผลตามรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

	ผู้บริหาร	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	96	80.0
1.2 หญิง	24	20.0
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยากรอิสลามศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	50	41.7
1.2 หญิง	70	58.3
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างวิทยากรอิสลามศึกษาที่เป็นเพศหญิงมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.7

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

	ผู้บริหารโรงเรียน	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
2. ช่วงอายุ		
2.1 25-34 ปี	12	10.0
2.2 35-44 ปี	35	29.2
2.3 มากกว่า 44 ปี	73	60.8
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีอายุ 25-34 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 มีอายุ 35-44 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และมีอายุ มากกว่า 44 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยากรอิสลามศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
2. ช่วงอายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	7	5.8
2.2 25-34 ปี	80	66.7
2.3 35-44 ปี	20	16.7
2.4 มากกว่า 44 ปี	13	10.8
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงว่า วิทยากรอิสลามศึกษามีอายุ น้อยกว่า 25 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีอายุ 25-34 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีอายุ 35-44 ปีมากกว่า 44 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีอายุมากกว่า 44 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

	ผู้บริหารโรงเรียน	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 1-5 ปี	11	9.2
3.2 6-10 ปี	16	13.3
3.3 11-15 ปี	25	20.8
3.4 มากกว่า 15 ปี	68	56.7
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และมีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยากรอิสลามศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 1-5 ปี	77	64.2
3.2 6-10 ปี	23	19.2
3.3 11-15 ปี	9	7.5
3.4 มากกว่า 15 ปี	11	9.2
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงว่า วิทยากรอิสลามศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และมีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

	ผู้บริหารโรงเรียน	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	63	52.5
2.2 ปริญญาโท	49	40.8
2.3 ปริญญาเอก	3	2.5
2.4 อื่น ๆ ระบุ (อนุปริญญาตรี)	5	4.2
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ การศึกษา

ระดับอนุปริญญาและต่ำกว่าอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยากรอิสลามศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษาสามัญ		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	35	29.2
3.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	73	60.8
3.3 ปริญญาโท	5	4.2
3.4 อื่น ๆ ระบุ (มัธยมปลาย)	7	5.8
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างวิทยากรอิสลามศึกษาระดับการศึกษาด้านสามัญ คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ การศึกษาระดับมัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยาการอิสลามศึกษา

	วิทยาการอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาศาสนา		
4.1 มุตะวาซิต	44	36.7
4.2 ชานาวีซ	66	55
4.3 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	4.2
4.4 ปริญญาโท	3	2.5
4.4 อื่น ๆ ระบุ(อนุปริญญาตรี)	2	1.7
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างวิทยาการอิสลามศึกษาที่มีการศึกษาระดับชานาวีซมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมุตะวาซิต คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 4.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 2.5 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ระบุ คือ อนุปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่มีการศึกษาระดับอิตดาอียี คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

	ผู้บริหารโรงเรียน	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
5. เขตพื้นที่การศึกษา		
5.1 เขต 1	34	28.3
5.2 เขต 2	39	32.5
5.3 เขต 3	47	39.2
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารของโรงเรียนเขต 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเขต 2 คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดเป็นของโรงเรียนเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 28.3

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของวิทยากรอิสลามศึกษา

	วิทยากรอิสลามศึกษา	
	จำนวน (N=120)	ร้อยละ
6. เขตพื้นที่การศึกษา		
6.1 เขต 1	28	23.3
6.2 เขต 2	53	44.2
6.3 เขต 3	39	32.5
รวม	120	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างวิทยากรอิสลามศึกษาของโรงเรียนเขต 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเขต 3 คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดเป็นของโรงเรียนเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 23.3

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับสภาพการดำเนินการและแสดงความถี่ของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ดังนี้

1.1 ระดับสภาพการดำเนินการและแสดงความถี่ของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 13, 14 และตารางที่ 17

1.1 ระดับสภาพการดำเนินการและแสดงความถี่ของการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 15, 16 และตารางที่ 18

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมของแต่ละด้านดังนี้

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพการ ดำเนินการ
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.78	.82	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.76	.86	มาก
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.55	.97	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.68	.90	มาก
โดยภาพรวม	3.69	.89	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีในภาพรวมทุกด้าน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = .89)

เมื่อพิจารณาภาพรวมของแต่ละด้าน แสดงว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.78 – 3.68 ซึ่งมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .82) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = .86) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = .90) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = .97)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายชื่อ ดังนี้

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพการ ดำเนินการ
1. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร อิสลามศึกษา พ.ศ.2544	3.70	.69	มาก
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้	3.74	.84	มาก
3. ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.81	.82	มาก
4. ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	3.85	.88	มาก
5. ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.80	.87	มาก
6. ผู้บริหารจัดอบรมการใช้นวัตกรรมการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น.	3.72	.81	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.73	.91	มาก
8. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.80	.86	มาก
9. ผู้บริหารเน้นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน เช่น การรายงาน การอภิปราย การศึกษาค้นคว้า ฯลฯ	3.82	.80	มาก
10. ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการดำเนินการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด	3.74	.92	มาก
11. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.60	1.02	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพการ ดำเนินการ
12. ผู้บริหารส่งเสริมการออกแบบและผลิต สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.62	1.09	มาก
13. ผู้บริหารมีความสามารถในการนำเทคนิค จากรายการวิทยุ โทรทัศน์ มาปรับใช้เป็นสื่อ การเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.44	.98	ปานกลาง
14. ผู้บริหารสนับสนุน ในการเลือกใช้สื่อ ที่มีความสอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่น	3.49	.90	ปานกลาง
15. ผู้บริหารติดตามและประเมินสื่อการสอน อย่างสม่ำเสมอ	3.58	.86	มาก
16. ผู้บริหารมีการจัดอบรม เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลแก่ผู้สอน	3.68	.89	มาก
17. ผู้บริหาร มีการแจกเอกสารระเบียบการวัด และประเมินผล แก่ผู้สอน	3.78	.92	มาก
18. ผู้บริหารแนะนำการวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อิสลามศึกษา	3.58	.95	มาก
19. ผู้บริหารสนับสนุนการประเมินคุณภาพ ผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนด	3.60	.95	มาก
20. ผู้บริหารประเมินผลการสอนอิสลามศึกษา ของผู้สอน	3.76	.85	มาก
21. ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและ ประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิต พิสัย และทักษะพิสัย	3.69	.89	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการ

จัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุดคือ ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .88) รองลงมาคือ มีการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = .80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีการนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ มาปรับใช้ป็นสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .98)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมของแต่ละด้าน ดังนี้

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพการ ดำเนินการ
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.75	.84	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.75	1.14	มาก
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.54	.92	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.69	.90	มาก
โดยภาพรวม	3.68	.95	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงว่า วิทยากรอิสลามศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีในภาพรวมทุกด้าน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = .95)

เมื่อพิจารณาภาพรวมของแต่ละด้าน แสดงว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.75 – 3.69 ซึ่งมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .84) และ

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.14) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = .90) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .92)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายชื่อ ดังนี้

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพ การ ดำเนินการ
1. มีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการศึกษาหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2544	3.69	.84	มาก
2. มีส่วนร่วมกับผู้บริหารในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้	3.70	.69	มาก
3. มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.74	.84	มาก
4. มีความสามารถในการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.81	.82	มาก
5. มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.85	.88	มาก
6. มีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.80	.87	มาก
7. มีการแจกคำอธิบายรายวิชาหรือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	3.71	.91	มาก
8. มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้อง กับหลักสูตร อิสลามศึกษา	3.73	.91	มาก
9. มีการจัดทำแผนการสอนและดำเนินการ ตามแผนการสอน	3.78	.89	มาก
10. จัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน เช่น การรายงาน การอภิปราย การศึกษาค้นคว้า ฯลฯ	3.62	.93	มาก
11. จัดการเรียนการสอนสัมพันธ์กับเนื้อหาตามที่หลักสูตรอิสลามศึกษา หรือหลักสูตรสถานศึกษากำหนด	3.68	.85	มาก
12. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.83	.90	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพ การ ดำเนินการ
13. จัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.73	.90	มาก
14. ใช้วิธีสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน	3.72	.81	มาก
15. สอนเนื้อหาครบตามที่กำหนด	3.73	.91	มาก
16. อธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน	3.80	.86	มาก
17. สอนโดยสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน	3.82	.80	มาก
18. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การจัดอภิปรายหน้าชั้น	3.74	.92	มาก
19. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์	3.67	.96	มาก
20. เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพและมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน	3.71	.80	มาก
21. เลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	3.77	.91	มาก
22. เลือกใช้สื่อที่มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	3.66	.84	มาก
23. ออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง	3.65	.84	มาก
24. ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.70	.82	มาก
25. จัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด	3.40	.91	มาก
26. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้			
- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ ฯลฯ	3.40	.94	ปานกลาง
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ วีซีดี อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	3.21	1.00	ปานกลาง
- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ	3.21	1.02	ปานกลาง
- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ ภาพโฆษณา แผนที่ ฯลฯ	3.57	.98	มาก
- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล ฯลฯ	3.44	.99	ปานกลาง
27. มีการเก็บบำรุงรักษาสื่ออย่างดีเพื่อนำมาใช้ได้ในครั้งต่อไป	3.59	.87	มาก
28. มีการติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.58	.96	มาก
31. วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.62	.95	มาก
32. วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้น	3.89	.84	มาก
33. วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน	3.64	.90	มาก
33. วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน	3.64	.90	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการเรียนการสอน อิสลามศึกษา	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับสภาพ การ ดำเนินการ
34. วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบแบบผิดหัด ตรวจสอบใหม่ สะสมงาน	3.63	.83	มาก
35. มีการจัดสอบเป็นระยะ ๆ ของแต่ละภาคเรียน	3.72	.91	มาก
36. มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนรู้	3.67	.87	มาก
37. มีการแจ้งเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ตลอดจนวิธีการในการวัด ให้ทราบในชั่วโมงแรกของการเรียน	3.73	.92	มาก
38. สร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการ สอนอิสลามศึกษา	3.59	.98	มาก

จากตารางที่ 16 วิทยากรอิสลามศึกษาเห็นว่าสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุดคือ มีการวัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้น ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .84) รองลงมาคือ มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .88) และมีความสามารถในการดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = .82) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการดำเนินการน้อยที่สุดคือ มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน เช่น โทรทัศน์ วีซีดี อินเทอร์เน็ต ฯลฯ จัดอบรมการใช้นวัตกรรมการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.00) และมีการใช้สื่อบุคคลในการเรียนการสอน เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากรหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 1.02)

ตารางที่ 17 แสดงความถี่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา และแนวทางแก้ไข ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

รายการ	ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1.ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	1.หลักสูตรมีแต่หัวข้อเท่านั้น ในบางบท ส่วนเนื้อหายังไม่ชัดเจน	10	1.ควรจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ครบสมบูรณ์แบบในทุกด้าน	8
	2.ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ในการจัดทำหลักสูตรเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป	9	2.ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป	8
	3.ไม่ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างจริงจัง	8	3.ควรติดตามและประเมินผลในการนำหลักสูตรไปใช้เป็นระยะๆ	6
2.ด้านการจัดการเรียนการสอน	1.ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน	5	1.ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับวิชาจิตวิทยาเด็กเป็นระยะ ๆ	5
	2.ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ด้านวิธีการสอน	4	2.ควรจัดอบรมด้านวิธีการสอนเป็นบางครั้ง	4
	3.ให้ความรู้แก่เด็กไม่เต็มที่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา	3	3.ควรปรับแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด	2
3.ด้านสื่อการเรียนสอน	1.สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน	15	1.จัดอบรมการผลิตสื่อด้วยตนเองได้	12
	2.นักเรียนบางคนอย่างขาดหนังสือแบบเรียนวิชาอิสลามศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่ของปีพ.ศ. 2544	8	2.ทางรัฐบาลควรจัดส่งหนังสืออย่างเร่งด่วนเพื่อขจัดปัญหาที่จะเกิดตามมาต่อไป	5
	3.สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัยอีกด้วย	3	3.ควรนำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยให้เข้ากับเหตุการณ์และยุคสมัย	3

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
4.ด้านการวัดและประเมินผล	1. ผู้ปฏิบัติงานบางคนไม่ดำเนินการตามสภาพที่เป็นจริง	3	1. ควรจัดอบรมเป็นบางครั้งพร้อมทั้งเคร่งครัดในการปฏิบัติงานด้วย	2
	2. รูปแบบการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาไม่ชัดเจน	2	2. ควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน	1

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายด้านและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีปัญหามากที่สุดคือ หลักสูตรไม่ค่อยรัดกุม บางบทมีแต่หัวข้อเท่านั้น เนื้อหาน้อยเกินไปและบางบทยังไม่ชัดเจน รองลงมาคือ ไม่มีงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้จริงจึงเท่าที่ควร สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ครบสมบูรณ์แบบในทุกด้าน รองลงมาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป และน้อยที่สุดคือ ควรติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นระยะ ๆ

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดคือ ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ด้านวิธีการสอน ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เต็มที่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดทำกรอบเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กเป็นระยะ ๆ รองลงมาคือ ควรจัดวิธีการสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดคือ ควรปรับแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด

ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ นักเรียนบางคนยังขาดหนังสืออิสลามศึกษาลับปรับปรุงใหม่ของปี พ.ศ. 2544 ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุด สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่มีความทันสมัยอีกด้วย สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ จัดอบรมการผลิตสื่อด้วยตนเองได้ รองลงมา

คือ ทางรัฐบาลควรจัดส่งหนังสืออย่างเร่งด่วนเพื่อขจัดปัญหาที่จะตามมาต่อไป และน้อยที่สุดคือ ควรนำสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย

ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหามากที่สุดคือ ผู้ปฏิบัติงานบางคนไม่ดำเนินการตามสภาพที่เป็นจริง ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ รูปแบบการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาไม่ชัดเจน สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดอบรมด้านการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดคือ ควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาให้ชัดเจน

ตารางที่ 18 แสดงความถี่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา และแนวทางแก้ไข ตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษา

รายการ	ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1.ด้าน หลักสูตรและ การนำ หลักสูตรไป ใช้	1.เนื้อหาของแต่ละบทเรียนไม่สมบูรณ์ เท่าที่ควร	5	1.ควรจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ ครบสมบูรณ์แบบในทุกด้าน	4
	2.ขาดงบประมาณในการจัดทำหลักสูตร เพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป	4	2.ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการ ปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป	4
	3.ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ความ เข้าใจด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้อย่างเต็มที่	3	3.ควรจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ให้กับ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	3
2.ด้านการ จัดการเรียน การสอน	1.ให้ความรู้แก่เด็กไม่เต็มที่ เนื่องจากมี ข้อจำกัดในเรื่องของเวลา	6	1.ควรปรับแผนการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด	4
	2.รูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ไม่พัฒนา ไม่ทันสมัย	4	2.ควรปรับรูปแบบการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและ ทันสมัย	3
	3.บางโรงเรียนขาดห้องวิชาศาสนาไม่ สะดวกต่อการจัดการสอนในภาคปฏิบัติ	3	3.ทางโรงเรียนควรจัดห้องศาสนาเป็น การเฉพาะอย่าง เร่งด่วน	2

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
3.ด้านสื่อการเรียนการสอน	1.สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน	5	1.จัดอบรมการผลิตสื่อด้วยตนเองได้	5
	2.ครูไม่มีเวลาในการจัดทำสื่อเอง และขาดทักษะในการจัดทำสื่ออีกด้วย	3	2.ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดทำสื่อด้วยตนเองอย่างมีทักษะ ความทันสมัย และความคิดสร้างสรรค์	2
4.ด้านการวัดและประเมินผล	1.รูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย	8	1.ควรใช้รูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่หลากหลายมากกว่านี้	7
	2.รูปแบบการวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาไม่ชัดเจน ไม่มีเกณฑ์ที่ตายตัว	6	2.ควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน	6

จากตารางที่ 18 พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษา เป็นรายด้านและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีปัญหามากที่สุดคือ เนื้อหาของแต่ละบทเรียนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร กล่าวคือ เนื้อหาไม่ค่อยรัดกุม เนื้อหาน้อยเกินไป รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และมีปัญหาน้อยที่สุดคือ ผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สมบูรณ์แบบ รองลงมาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และน้อยที่สุดคือ ควรจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดคือ ให้ความรู้แก่เด็กไม่เต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา รองลงมาคือ รูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ไม่ทันสมัย และมีปัญหาน้อยที่สุดคือ บางโรงเรียนขาดห้องวิชาศาสนาไม่สะดวกในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรปรับแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด รองลงมาคือ ควรปรับรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและทันสมัย และน้อยที่สุด

คือ ทางโรงเรียนควรจัดห้องวิชาศาสนาเป็นการเฉพาะอย่างเร่งด่วนเพื่อสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติ

ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน และมีปัญหาน้อยที่สุดคือ ครูไม่มีเวลาจัดทำสื่อเองและยังขาดทักษะในการจัดทำสื่ออีกด้วย สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรจัดอบรมการผลิตสื่อด้วยตนเองได้ และน้อยที่สุดคือ ควรจัดอบรมการจัดทำสื่ออย่างมีทักษะ ความทันสมัยและมีความคิดสร้างสรรค์

ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหามากที่สุดคือ รูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย และมีปัญหาน้อยที่สุดคือ รูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาไม่ชัดเจนและไม่มีเกณฑ์ที่ตายตัว สำหรับข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่หลากหลายมากกว่านี้ และน้อยที่สุดคือ ควรจัดรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านอิสลามศึกษาให้ชัดเจน